

Муниципальное общеобразовательное бюджетное учреждение
«Азановская средняя общеобразовательная школа»
Медведевского района Республики Марий Эл

Рассмотрено на
заседании ШМО
протокол № 1
от «31» 08 2023г

*И.А.М.Мем-
Булатова*

Согласовано
Зам. директора по УВР:
Вашар
«31» 08 2023г

Утверждаю: приказ №25/0
Директор: *Вашар* от 01.09.23
«01» 09 2023г

Адаптированная рабочая программа
по марийскому (гос.) языку
для 9 класса

Программу разработала
Чернова Елена Васильевна
учитель марийского языка и ОДНК НР

Азаново
2023

Рабочая программа составлена на основе примерной программы

- «Программа по марийскому (государственному) языку» (авторы В.В.Константинова, Г.С.Крылова, Н.А.Кулалаева, Р.П.Игнаева). 1-11 класс. Йошкар-Ола: ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2011-112 г.
- Васенина О.Н. Рябинина Л.Н. Марла тунемына. 9 класспан учебно-методический пособий.– Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш , 2011.

для реализации в **9 классе** МОБУ «Азановская средняя общеобразовательная школа» в 2023-2024 учебном году

1.Планируемые предметные результаты изучения предмета «Марийский (государственный) язык» в 9 классе:

- понимание текста на слух, умение отвечать на вопросы;
- овладение лексическим материалом и использование их в речи;
- умение строить диалог и монолог в рамках изучаемой темы в соответствии с нормой;
- умение опираться на языковую догадку в процессе чтения (восприятия на слух) текстов, содержащих отдельные незнакомые слова или новые комбинации;
- уметь определять тему, содержание текста по заголовку;
- уметь читать и понимать тексты с различной глубиной и точностью проникновения в их содержание (в зависимости от вида чтения): с пониманием основного содержания (ознакомительное чтение); с полным пониманием содержания (изучающее чтение); с выборочным пониманием нужной или интересующей информации (просмотровое/поисковое чтение).
- передавать содержание, основную мысль прочитанного с опорой на текст;
- делать выписки из текста
- иметь прочные знания по грамматике марийского языка

2.Содержание обучения марийскому(государственному) языку

9 классым пытарыше-влакын шинчымашышт да моштымашышт тыгай лийшаш:

колыштын умылымаште: (аудирование)

- түрлө сынан да кужытан текстым ик гана йонгалтарыме гычак умылен керташ

кутырымаште: (говорение)

- 800 мут да мут сочетанийым палаш да мутланымаште кучылтын мошташ (50 у мут, 750 – 1-8 классла гыч);
- кутырымо тема дене 10-12 репликан диалогым; 12-15 предложениян монологым чонен мошташ;
- тунемме тема почеш монологым, диалогым да тўшка мутланымашым чо%оен мошташ;
- лудмо да колыштмо текстын содержанияйже почеш аклыме сынан шонымашым каласаш;
- описаний, повествований, рассуждений сынан текстым чонен мошташ

лудмаште: (чтение)

- научно – популярный текст гыч тўн информацийым налаш (текстыште 3% палыдыме мут лийын кертеш);
- сылнымут произведений гыч ужашым лудын, марий йылмын сылнылыкшым, ямжым шижын мошташ;
- лудмеке, текстын авторжо, кө, мо нерген ойлалтме нерген каласен кертеш

возымаште: (письмо)

- темлыме тема почеш шке гыч текстым чонен мошташ;
- описаний, шонкалымаш сынан текстым возен мошташ;
- темлыме план почеш текстым чонен мошташ.

Индешымше классым пытарыше-влак тыгай грамматический материал дене палыме лийшаш да нуным кучылт моштышаш улыт:

- **-дыме, (-дымо, -дымб)** суффиксан шöрымö причастий;
- ушем мут-влак (**садлан көра, садлан верч, тудлан верч**);
- жапым ончыктышо йөн-влак (жапым ончыктышо наречий, почеш мут, деепричастий (**-меке, - мешке, -шыла**));
- предметын палыжым ончыктышо йөн-влак (пале мут, лүм мут, чот мут, причастий-влак, родительный падежыште каласалтше лүм мут (Москван уремже));
- танастарымашым ончыктышо йөн-влак (сравнительный падеж, **гай, семын** почеш мутан сочетаний-влак).

- **Индешымше классыште 3 почеламутым але почеламут гыч ужашым тунемаш.**

Наизусть тунемшаш произведений-влак:

- А. Тимиркаев. Ученый тукым.
 М. Казаков. Пеледыш пайрем (ужаш).
 С. Вишневский. Ава (ужаш)

Темлыме теме-влак: (34 шагат)

№ п/п	Теме-влак	Мыняр шагат
1	Паша чырык пытен.	2 шаг.
2	Кундеммысе школ системе	3 шаг.
3	Айдемын уш–акылже да техника.	3 шаг.
4	Марий калык пайрем-влак.	3 шаг.
5	Шернур вел	2 шаг.
6	Самырык тукым.	3 шаг.
7	Марий сандалык.	3 шаг.
8	Марий телевидений ден радио.	2 шаг.
9	Йошкар–Ола - Марий Элын образований рүдерже.	2 шаг.
10	Ялысе да олесе быт. Сервис.	2 шаг.
11	Шошо толеш	2 шаг
12	Родо- тукым калык дек унала.	3 шаг.
13	Иктешлымаш	2 шаг.

№ п/п	Урокын темыже.	Мыняр шагат	коррекция
	1-ше тема. Кундемысе школ системе 3		
1	Паша чырык пытен. 2 шагат Сайын каналтен, парт коклашке шинчына	1	Овладение минимумом лексики. Составление предлож., чтение текста. Найти мат-л в Интернете, сообщение, работа над текстом с опорными словами
2	Терым кенежым ямдылат Сай лектыш.	1	
3	Кундемысе школ системе 3 шагат Кундемысе икымше школ-влак.	1	
4	Озанысе Новокрещен школ. Икымше марий-школ-влак		
5	Просветитель-влак	1	
6	Айдемын уш-акылже да техника. 3 шагат Кызытсе илышыште техникын верже.	1	Овладение минимумом лексики по темам Составление предлож. по данным темам, чтение текста. найти мат-л по теме в г-те «Ямде лий», прочитать, составить вопросит предлож
7	Информатика урокышто.	1	
8	Йошкар-Оласе «Юлтех» университет	1	
9	Марий калык пайрем-влак. 3 шагат Марий Элын пайремже-влак. Марий калык пайрем- влак.	1	
10	Пеледыш пайрем – келшымаш пайрем	1	
11	Текст ден упражнений-влак	1	
12	Шернур вел. 2 шагат Шернур вел	1	Овладение минимумом лексики Составление предлож Вступление в диалог составление монолога Перевод, ответить на вопросы
13	Лүмлё ен-влак. К. Васин – энциклопедический шинчымашан айдеме	1	
14	Самырык тукым. 3 шагат Кажне тукымын шке сынже	1	
15	Кугуракым пагале, изираклан полшо	1	
16	Ончыкылык илыш: мом тудо сөра	1	
17	Марий сандалык. 3 шагат Марий Эл – Российын ик изи ужашыже	1	
18	Марий калыкын историйже, тўвыраже.	1	
19	Российын тўрлө кундемлаштыже илыше марий калык.	1	Овладение минимумом лексики Найти мат-л в Интернете, сообщение, работа над текстом с опорными словами
20	Марий телевидений ден радио. 3 шагат Тўналтыш ошкыл.	1	
21	Йоратыме радио да телепередаче-влак.		
22	Уста вўдышө-влак. Мый диктор улам	1	
23	Йошкар-Ола – Марий Элын образований рўдере. 3 шагат Образований айдемын илышыштыже	1	
24	Профессий тўняште. Йошкар-Оласе тунемме вер-влак.	1	Овладение минимумом лексики по теме
25	Туныктышо мыйын илышыштем.	1	
26	Ялысе да оласе быт. Сервис 2 шагат . Оласе пачер ден ялысе пөрт	1	
27	Самырык дизайнер. У пөрт пайрем.	1	

			презентация Найти мат-л в интернете, чтение текста и перевод
28	Шошо толеш. 2 шагат Лай шулдыран шошо толеш	1	Овладение минимумом лексики по теме Презентация сообщение
29	Кызытсе илышыште ўдырамашын верже.	1	
30	Родо тукум калык дек унала.5 шагат Мўндыр Финляндий, Эстоний, Венгрий мемнам вучат.	1	Овладение минимумом лексики по теме тест тест Работа с текстом Ответить на вопросы Чтение и перевод
31	Родо-тукум калык-влакын историйышт, шкешотан тўвырашт.	1	
32	Корныш ямдылалтына. Анкетым возымаш.	1	
33	Иктешлымаш	1	
34	Иктешлымаш	1	